

Tractaments Cognitivoconductuals en l'Edat Adulta

Codi: 105776
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: María Soledad Mora Giral
Correu electrònic: marisol.mora@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

La meitat dels temes es donaran en castellà i l'altre meitat en català. L'avaluació de les proves escrites serà en castellà.

Equip docent

Joan Torras Claraso

Prerequisits

És molt desitjable en cursar aquesta assignatura haver interioritzat els coneixements inherents a les assignatures de Psicopatologia al llarg del Cicle Vital, Introducció al Tractament Psicològic, Psicopatologia a l'Edat Adulta i Avaluació Clínica en l'Edat Adulta.

Objectius

Aquesta assignatura pertany a la Menció optativa en Psicologia Clínica de l'Edat Adulta (Bloc A). A l'assignatura d'Introducció al Tractament Psicològic el/les estudiants hauran aprofundit en el procés terapèutic i en les diferents tècniques terapèutiques d'una manera monogràfica i relativament independent. A l'assignatura de Tractaments Cognitivoconductuals en l'Edat Adulta s'aprofundeix més en com les tècniques terapèutiques s'integren formant programes d'intervenció adreçats a diferents síndromes psicopatològics i problemes conductuals. Tractaments cognitivo-conductuals en l'Edat Adulta és una assignatura de caràcter optatiu que s'imparteix al segon semestre de quart curs

Objectius Formatius:

1. Familiaritzar als/les estudiants amb els programes terapèutics que des de la òptica cognitivoconductual s'utilitzen més freqüentment per tractar els trastorns psicopatològics i problemes conductuals més freqüents a la pràctica clínica adulta.
2. Conèixer d'aquests programes terapèutics, els més eficaços.

3. Aprofundir en còm s'adapten les tècniques per tractar problemes clínics diferents i conèixer millor les singularitats que assolixen les tècniques en aplicar-se a problemes clínics i conductuals diversos.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Definir els objectius i elaborar el pla d'intervenció en funció del propòsit d'aquesta intervenció (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament).
- Dominar les estratègies i les tècniques per involucrar en la intervenció les persones destinatàries.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Proposar i negociar les prioritats, les metes i els objectius de la intervenció amb els destinataris.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
2. Aplicar els coneixements teòrics sobre problemes psicològics per seleccionar objectius terapèutics.
3. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
4. Concretar el pla d'intervenció a partir de les hipòtesis i els objectius prèviament establerts.
5. Diferenciar les fases del pla d'intervenció i la prioritat de cada fase.
6. Discriminar els mètodes i les tècniques basats en l'evidència disponibles per a un objectiu d'intervenció.
7. Establir criteris per seleccionar les conductes objectiu.
8. Formular els objectius del tractament en termes operatius.
9. Identificar pronòstics de possibles canvis a partir de les intervencions dutes a terme en casos clínics pràctics.
10. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
11. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
12. Practicar el disseny i la negociació d'objectius intermedis i finals de canvi en situacions simulades.
13. Prioritzar els objectius del tractament.
14. Reconèixer com consensuar els objectius de tractament i les tècniques amb totes les parts implicades en el procés d'intervenció.
15. Reconèixer l'adequació d'una metodologia d'intervenció a un objectiu terapèutic.
16. Utilitzar tècniques de motivació per al canvi.

Continguts

L'enfocament cognitivoconductual s'ha desenvolupat d'una manera extraordinària les darreres dècades, així com el seu cos de coneixements. El conjunt de tècniques incloses dins del àmbit de la Teràpia de Conducta ha crescut considerablement. La intervenció cognitivoconductual ha demostrat la seva eficàcia en la resolució d'un ampli espectre de trastorns i situacions conflictives. Es va desenvolupar a partir de l'intent d'utilitzar sistemàticament el cos de coneixements empírics i teòrics que han resultat de l'aplicació del mètode científic en Psicologia i d'altres disciplines íntimament lligades. En aquesta assignatura es vol apropar als/les estudiants a l'aplicació de diferents tècniques terapèutiques en diferents trastorns, amb la intenció de que pugui observar de prop com s'apliquen i es combinen diferents tècniques pel tractament de diferents problemes. A l'assignatura de Tractaments CognitivoConductuals en l'Edat Adulta es presenten programes d'intervenció per tractar diverses síndromes com l'ansietat generalitzada, fòbies socials, agorafòbia, estrès postraumàtic, trastorn obsessivocompulsiu, trastorns afectius, trastorns alimentaris o trastorns psicòtics) i

problemes conductuals que no es poden considerar quadres psicopatològics però que produeixen patiment i desadaptació com són les disfuncions sexuals i els problemes de parella.

Tema 1. Intervenció cognitivaconductual en els Trastorns Alimentaris

Tema 2. Intervenció cognitivaconductual en els Trastorns Psicòtics

Tema 3. Intervenció cognitivaconductual en Trastorns Depressius

Tema 4. Intervenció cognitivaconductual en l'Ansietat Generalitzada.

Tema5. Intervenció cognitivaconductual en la Fòbia social

Tema 6. Intervenció cognitivaconductual en l'Agorafòbia i Atacs de Pànic

Tema 7. Intervenció cognitivaconductual en el Trastorn Obsessiu-Compulsiu

Tema 8. Intervenció cognitivaconductual en el Trastorn per Estrès Postraumàtic.

Tema 9. Intervenció cognitivaconductual en les Disfuncions Sexuals

Tema 10. Intervenció cognitivaconductual en els Problemes de Parella

Metodologia

Aquesta assignatura s'imparteix seguint una metodologia que combina presentacions magistrals dels temes per part del/la professor/a, aclariment de dubtes, discussions i debat sobre les lectures que comporten aquests. En un mateix espai de classe es duren a terme exposicions dels temes i reflexió i debat del contingut del tema.

En les pràctiques en grup petit en format seminari s'abordan casos clínics on els/les estudiants hauran de dissenyar la intervenció i aplicar-la en un supòsit pràctic. Alguns d'aquests casos, són de primera mà i es presentaran audiovisualment fragments de diferents components de la intervenció.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
CLCLASSES MAGISTRALS (Exposició per part del professor dels continguts principals del tema)	24	0,96	4, 5, 6, 11, 15
PRÀCTIQUES I SEMINARIS en grup petit (on s'abordan casos clínics on hauran de dissenyar la intervenció)	12	0,48	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16
Tipus: Supervisades			
TUTORÍES (suport a la realització de la segona evidència d'aprenentatge)	6	0,24	2, 4, 5, 6, 11
Tipus: Autònomes			
ESTUDI INDIVIDUAL	44	1,76	2, 4, 5, 6, 7, 8, 11,

LECTURA DE TEXTOS (les lectures proposades per a cada tema)	41	1,64	2, 4, 5, 6, 11, 15
REALITZACIÓ D'ACTIVITATS	20	0,8	3, 4, 5, 6, 11, 15

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura s'efectuarà mitjançant tres evidències d'aprenentatge individuals i una evidència col·lectiva:

EVIDÈNCIES D'APRENTATGE INDIVIDUALS:

Evidència d'aprenentatge 1: Prova escrita individual i presencial d'aproximadament \approx 30 preguntes, d'elecció múltiple, amb quatre possibilitats de resposta. La penalització serà d'una resposta correcta menys per cada tres respostes incorrectes. Les preguntes no seran únicament de tipus descriptiu o de reconeixement, si no també de reflexió i aplicació de conceptes. Cada prova escrita inclourà preguntes sobre les pràctiques que s'hagin fet fins el moment. El valor d'aquesta prova en la qualificació final serà del 40%. La prova es realitzarà al primer període avaluatiu.

Evidència d'aprenentatge 3: Prova escrita individual i presencial de \approx 30 preguntes també d'elecció múltiple del mateix format que la evidència d'aprenentatge 1. El valor d'aquesta segona prova serà també d'un 40%. La prova es realitzarà al segon període avaluatiu.

EVIDÈNCIA D'APRENTATGE COL·LECTIVA:

Evidència d'aprenentatge 2: El/estudiant haurà de fer en grup (3 persones) un treball escrit consistent en la transcripció d'una entrevista realitzada a un o una professional de la psicologia en l'àmbit de la clínica o sanitària, d'orientació cognitivo-conductual. A més d'aquesta transcripció, al final s'haurà d'incloure una recensió o comentari d'opinió crítica respecte a les respostes de la mateixa entrevista. El tema de l'entrevista versarà sobre la intervenció en un dels 10 temes de l'assignatura, que el grup podrà triar i que s'assignaran respectant l'ordre de demanda. Es donarà una pauta o guió general base d'entrevista, que podrà ser ampliada i adaptada per cada grup en funció del seu criteri. El valor d'aquesta evidència col·lectiva en l'avaluació de l'assignatura serà d'un 20% de la qualificació final. Es lliurarà telemàticament al Moodle la darrera setmana de classe.

Nota final: La qualificació final de l'avaluació continuada correspondrà a la mitjana ponderada de totes les evidències d'aprenentatge.

Definició d'assignatura superada: Es considerarà aprovada l'assignatura quan la mitjana ponderada del conjunt d'evidències d'aprenentatge sigui igual o superior a 5.

Definició d'estudiant No avaluable: L'alumnat que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com a "no avaluable".

Recuperació: Pot optar l'alumnat que al llarg de l'avaluació continuada hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total (haver fet almenys les dues proves presencials) i hagi obtingut una nota inferior a 5 punts i major o igual a 3.5 punts. Es podran recuperar Ev1 i/o Ev3. La nota obtinguda en la recuperació per cada evidència substituirà l'obtinguda prèviament. La recuperació consistirà en una prova semblant a les evidències 1 i 3.

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Aquest és l'enllaç a les pautes d'avaluació de la Facultat de Psicologia pel curs 2022-2023:
https://www.uab.cat/doc/DOC_Pautes_Avaluacio_2022_2023

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1 EVIDÈNCIA D'APRENTATGE 1 (Prova escrita individual Presencial)	40%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15
EV2 EVIDÈNCIA D'APRENTATGE 2: (Treball grupal consistent en una entrevista a un/a professional de la psicologia que faci intervenció)	20%	0	0	3, 14, 15, 16
EV3 EVIDÈNCIA D'APRENTATGE 3 (Prova Escrita Individual Presencial)	40%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15

Bibliografia

Cada tema té una lectura, bibliografia obligatòria, a majoria de les quals corresponen als dos textos següents:

Fonseca Pedrero, E. (2021). Manual de tratamientos psicológicos. Adultos. Madrid: Pirámide

Vallejo Pareja, M.A.. (2016). *Manual de terapia de conducta. Vol. 1*. Madrid: Dykinson.

Altres manuals de caràcter general, bibliografía complementaria:

Buela-Casal, G. y Sierra, J.C. (2001). Manual de evaluación y tratamientos psicológicos. Madrid: Biblioteca Nueva.

Espada, J.P., Olivares, J. y Mendez, F.X. (2005). Terapia psicológica. Casos prácticos. Madrid: Pirámide. (És un manual de casos)

Pérez Álvarez, M., Fernández Hermida, J.R., Fernández Rodríguez, C. y Amigó Vazquez, I. (2003). Guía de tratamientos psicológicos eficaces. Vol I, II y III. Madrid: Pirámide.

Alcazar, R.A., Olivares, J. y Mendez, F.X. (2004). Introducción a las Técnicas de Intervención y Tratamiento Psicológico. Madrid: Pirámide.

A més de les lectures obligatòries, cada tema té bibliografia complementaria per ampliar i aprofundir que s'especifica a la guia de treball de l'assignatura.

Programari

-No aplicable